

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس و
نحوه ارزشیابی برنامه آموزشی دوره
دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری

مصوب بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

مورخ ۸۳/۳/۲۳

بسمه تعالی

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته پرستاری

رشته: پرستاری

دوره: دکتری تخصصی (Ph.D)

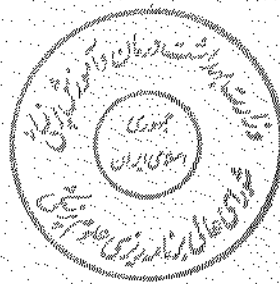
دبیرخانه تخصصی: دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی، بهداشت و تخصصی
شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی در بیست و ششمین جلسه مورخ ۸۳/۳/۲۳ براساس طرح
دوره دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری پیشنهادی دبیرخانه شورای آموزش علوم پایه پزشکی،
بهداشت و تخصصی برنامه آموزشی این دوره را در چهار فصل (مشخصات کلی، برنامه، سرفصل
دروس و نحوه ارزشیابی برنامه) به شرح پیوست تصویب کرد و مقرر می دارد:

الف: برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاه ها و
موسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند لازم الاجرا است:
الف: دانشگاهها و موسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اداره
می شوند.

ب: موسساتی که با اجازه رسمی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس قوانین،
تاسیس می شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی می باشند.
ج: موسسات آموزشی عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می شوند و باید تابع ضوابط
دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

۲) از تاریخ ۸۳/۳/۲۳ کلیه دوره های آموزشی و برنامه های مشابه موسسات در دوره دکتری
تخصصی (Ph.D) رشته پرستاری در همه دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مذکور در ماده ۱
منسوخ می شوند و دانشگاهها و موسسات آموزش عالی یاد شده مطابق مقررات می توانند این دوره
را دایر و برنامه جدید را اجرا نمایند.

۳) مشخصات کلی، برنامه درسی، سرفصل دروس و نحوه ارزشیابی برنامه درسی دکتری تخصصی
(Ph.D) رشته پرستاری در چهار فصل جهت اجرا ابلاغ می شود.

رای صادره در بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۳/۳/۲۳ در مورد

برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته پرستاری

۱- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته پرستاری با اکثریت آراء به تصویب رسید.

۲- برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته پرستاری از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

مورد تأیید است

مورد تأیید است

دکتر محمد رضا صابری
دبیر شورای عالی برنامه ریزی
علوم پزشکی

دکتر حسین کشاورز
دبیر شورای آموزش علوم پایه پزشکی
بهداشت و تخصصی

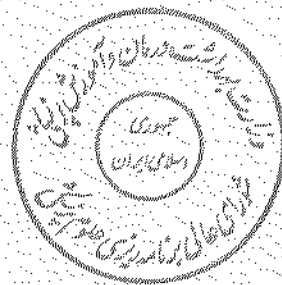
رای صادره در بیست و ششمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی مورخ ۸۳/۳/۲۳ در مورد برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) رشته پرستاری صحیح است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر مسعود پزشکیان
وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکی
و رئیس شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی

« فصل اول »

مشخصات کلی برنامه

Nursing (Ph.D)

۱. نام و تعریف رشته:

دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری

دوره دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری یا Nursing (Ph.D) بالاترین مقطع تحصیلی این رشته است. دانش آموختگان این دوره می توانند به عنوان اعضاء هیئت علمی در دانشگاه ها، مراکز آموزشی و تحقیقاتی کشور انجام وظیفه نمایند.

۲. تاریخچه رشته :

با گذشت قریب به یک قرن از تاریخ پرستاری و حدود ۴۰ سال از پرستاری نوین، تقویت بنیه علمی، عملی و بدنه کارگزاران حرفه پرستاری به عنوان یکی از شاخه های علمی و حرفه ای گروه پزشکی ضرورت می یابد. این امر با ارتقاء دائمی و گسترش و تعمیق مرزهای علم و تربیت نیروهای متخصص در این رشته، به ویژه وجود برنامه دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری میسر می گردد.

با نگاهی به تاریخ و مستندات موجود می توان گفت موضوع تاسیس دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری اولین بار با گشایش مرکز پزشکی ایران در یکصد و سومین نشست شورای گسترش آموزش عالی مورخ ۵۴/۶/۵ مطرح گردید. لیکن تلاش برای تهیه برنامه دکتری و تصویب آن در سال های ۱۳۶۰ توسط ریاست محترم شاخه تخصصی رشته پرستاری شورای عالی برنامه ریزی صورت گرفت. برنامه آموزشی دوره دکتری تخصصی پرستاری (که توسط کمیته تخصصی پرستاری گروه پزشکی شورای عالی برنامه ریزی تهیه و تأیید شده بود)، در دویست و هشتاد و چهارمین جلسه شورای عالی برنامه ریزی وزارت فرهنگ و آموزش عالی مورخ ۷۳/۷/۱۷ به تصویب رسید.

اولین دوره دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری در سال ۱۳۷۴ در دانشگاه علوم پزشکی تبریز با پذیرش ۳ دانشجو آغاز شد. پس از آن به ترتیب دانشگاه تربیت مدرس در سال ۱۳۷۵ با پذیرش چهار دانشجو، دانشگاه های علوم پزشکی ایران و تهران در سال ۱۳۷۸ هر یک با پذیرش ۲ دانشجو، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در سال ۱۳۸۱ با پذیرش ۲ دانشجو، و بالاخره دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در سال ۱۳۸۲ با پذیرش ۲ دانشجو، دوره دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری را آغاز نمودند. بنابراین تعداد دانشگاه های دارای مجوز تربیت دانشجوی دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری، شامل ۶ دانشگاه تبریز، تربیت مدرس، ایران، تهران، شهید بهشتی و اصفهان می باشد.

در حال حاضر (بهمن ۱۳۸۲)، تعداد ۵۳ دانشجو در مقطع دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری دانشگاههای پیشگفت پذیرفته شده و از این تعداد ۱۰ نفر فارغ التحصیل گردیده اند.

۳. ارزشها و بارورها (Values) (فلسفه برنامه):

پرستاری که از سویی با سلامت انسان به عنوان موجودی چند بعدی، هر فرد با همه ویژگی های جسمی، روانی، اجتماعی، اخلاقی و به عنوان موجودی منحصر، سر و کار دارد، و از سویی دیگر بر اساس نظام ارزش های اسلامی حاکم بر جامعه، ملزم به رعایت حقوق انسان ها و برقراری عدالت اجتماعی می باشد، بایستی از راه پژوهش های بنیادی، کاربردی کیفی و تقویت مطالعات نظری با رویکردی جامع و جامعه نگر و ایجاد تفکر آموزش مداوم و تعامل با سایر شاخه های دانش (دیدگاه بین رشته ای) در دوره های دکتری در تحقق این رویکرد فلسفی بکوشد. دانش آموختگان دوره دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری به مثابه راهبردها

شناسان این شاخه علمی و حرفه ای، در اعتلاء سلامت جامعه ایفای نقش خواهند کرد. این امر موجب افزایش انگیزه کارگزاران پرستاری و ارتقاء ارائه خدمات حرفه ای خواهد شد.

۴. رسالت برنامه آموزشی در تربیت نیروی انسانی (Mission) :

ارتقاء علم و مهارت حرفه ای کارگزاران خدمات پرستاری و در نتیجه ارتقاء استانداردهای ملی سلامت، غنی سازی دائمی اعضاء هیئت علمی، تولید علم، انتقال فن آوری، افزایش تعامل علمی در سطح ملی و بین المللی، ایجاد پویایی و برانگیختن روحیه علمی و روش مندی، از ماموریت های عمده تاسیس دوره دکتری است.

۵. چشم انداز برنامه آموزشی در تربیت نیروی انسانی (Vision) :

مشارکت راهبردی در تولید و گسترش پژوهش های بنیادی و کاربردی، ارتقاء استانداردهای ملی و سازواری با استانداردهای جهانی آموزش پرستاری، بستر سازی برای جذب نیروهای کارآمد علمی و تخصصی در داخل کشور و جلب و جذب دانشجویان از کشورهای منطقه.

۶. اهداف کلی رشته (Aims) :

اهداف کلی برنامه دوره دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری عبارتند از: ۱- تربیت مدرسین با صلاحیت آموزشی و پژوهشی ۲- تامین نیروی انسانی مورد نیاز دانشگاههای کشور ۳- نیل به خودکفائی حرفه ای.

۷. نقش های دانش آموختگان در برنامه آموزشی (Role definition) :

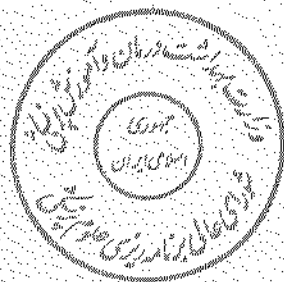
دانش آموختگان این دوره ضمن رفع کمبود کمی و کیفی نیروی انسانی، قادر خواهند بود دوره های آموزشی را برنامه ریزی و اداره نموده و به پژوهش در زمینه های آموزش، خدمات و مدیریت در پرستاری بپردازند. همچنین دانش آموختگان قادر خواهند بود مسائل مربوط به حرفه را تجزیه و تحلیل کرده و راه حلهای مناسب ارائه نمایند.

۸. وظایف حرفه ای دانش آموختگان (Task Analysis) :

- تدریس در مقاطع تحصیلات تکمیلی و کارشناسی در رشته پرستاری با استفاده از روش های نوین
- مشاور و مجری تحقیقات براساس نیاز جامعه و انتشار نتایج تحقیق
- انجام برنامه ریزی آموزشی
- مشارکت در برنامه ریزی های تخصصی و حرفه ای

۹. استراتژی های اجرایی برنامه آموزشی:

- ارائه دروس به صورت دانشجوی محور
- ارائه دروس به روش حل مسئله
- ارائه دروس به روش بحث گروهی
- ارائه دروس با تقویت تفکر انتقادی
- موظف کردن دانشجویان به نگارش یافته های علمی و پژوهشی در رابطه با هر درس

۱۰. شرایط و نحوه پذیرش دانشجو:

دارا بودن دانشنامه کارشناسی ارشد در یکی از رشته های آموزش یا مدیریت خدمات پرستاری و یا رشته ها و گرایش های مربوط و دارا بودن سایر شرایط ورود به دوره دکتری تخصصی (Ph.D) مصوب شورای عالی برنامه ریزی می باشد.

جدول مواد امتحانی و ضرایب مربوطه پذیرش دانشجو در رشته پرستاری مقطع دکتری تخصصی (Ph.D)

ردیف	مواد امتحانی	ضرایب
۱	نظریه ها و کاربرد آن در پرستاری	۳
۲	اصول و نظریه های مدیریت و کاربرد آن در پرستاری	۳
۳	اصول و نظریه های آموزش و کاربرد آن در پرستاری	۳
۴	آمار و پژوهش در پرستاری	۳

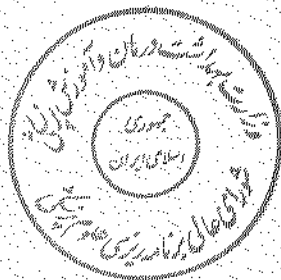
۱۱. رشته های مشابه در داخل کشور: وجود ندارد

۱۲. رشته های مشابه در خارج از کشور: از جمله کشورهایی که دکتری پرستاری مشابه دارند عبارتند از: هندوستان، آمریکا، انگلستان، تایلند، کانادا، سوئد، استرالیا، فنلاند، مصر، فیلیپین و کشورهای آمریکای جنوبی.

۱۳. شرایط مورد نیاز برای راه اندازی رشته :

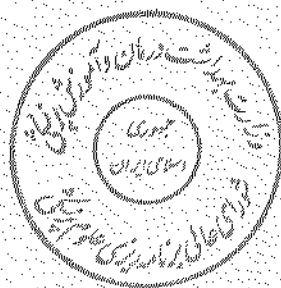
مطابق ضوابط شورای نظارت، ارزشیابی و گسترش دانشگاههای علوم پزشکی کشور.

۱۴. موارد دیگر (مانند بورسیه): اعزام بورسیه به خارج از کشور براساس نیاز و مطابق قوانین وزارت متبوع می باشد.

« فصل دوم »

مشخصات دوره

مشخصات دوره

نام دوره : دوره دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری

طول دوره و ساختار آن : حداقل و حداکثر مجاز طول دوره دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری طبق آئین نامه دوره دکتری (Ph.D) مصوب شورای عالی برنامه ریزی است و دروس بصورت واحدی ارائه می شود. دوره شامل دو مرحله آموزشی و پژوهشی و براساس آئین نامه دوره دکتری (Ph.D) می باشد.

نام درس و تعداد واحد درسی: مجموع واحدهای آموزشی و پژوهشی در دوره دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری ۴۵ واحد می باشد.

– مرحله آموزشی: تعداد کل واحدهای مرحله آموزشی دوره دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری ۲۵ واحد طبق جدول ب می باشد. علاوه بر این واحدها دانشجوی موظف است به تشخیص گروه آموزشی و تأیید کمیته تحصیلات تکمیلی دانشگاه ۲ واحد درس کمبود یا جبرانی مطابق جدول الف را بگذراند.

– مرحله پژوهشی: تعداد واحد در مرحله پژوهشی ۲۰ واحد و به صورت پایان نامه می باشد که با توجه به علاقه دانشجوی و نیاز جامعه در یکی از عرصه های خاص تهیه و تدوین خواهد شد.

الف - جدول دروس کمبود یا جبرانی

پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
	-	۳۴	۳۴	۲	اپیدمیولوژی	۰۱

ب - جدول دروس دوره دکتری تخصصی (Ph.D) پرستاری

پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد	نام درس	کد درس
	عملی	نظری	جمع			
		۳۴	۳۴	۲	اصول و فلسفه تعلیم و تربیت	۰۲
	۳۴	۳۴	۶۸	۳	فلسفه، نظریه های پرستاری و نظریه پردازی	۰۳
		۳۴	۳۴	۲	نظام های آموزش پرستاری در ایران و جهان	۰۴
اپیدمیولوژی ۲ واحد		۳۴	۳۴	۲	روش شناسی تحقیقات در پرستاری	۰۵
		۳۴	۳۴	۲	نقد پژوهش های کمی و کیفی در پرستاری	۰۶
	۱۷	۲۶	۴۳	۲	آمار استنباطی	۰۷
		۳۴	۳۴	۲	رویکرد های نوین تدریس	۰۸
		۵۱	۵۱	۳	مدیریت آموزشی	۰۹
		۳۴	۳۴	۲	فناوری اطلاعات در پرستاری	۱۰
		۵۱	۵۱	۳	چالش های پرستاری	۱۱
		۳۴	۳۴	۲	آزمون سازی و ارزشیابی	۱۲
	۵۱	۴۰۰	۴۵۱	۲۵	جمع	
				۲۰	پایان نامه	

تذکر

گرچه دروس دوره دکتری تخصصی (Ph.D) اکثراً بصورت کارگاه و کار عملی اجرا خواهد شد، شرکت دانشجوی در یک دوره کارگاه متدولوژی پژوهش (۵ روزه) الزامی است.

مرحله پژوهشی

پایان نامه به میزان ۲۰ واحد با توجه به علاقه دانشجو و نیاز جامعه در یکی از عرصه های خاص تهیه و تدوین و ارائه خواهد شد.

« فصل سوم »

فرم های مشخصات دروس

کد درس: ۰۱

نام درس: اپیدمیولوژی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

اصول و مفاهیم اپیدمیولوژی

۱. دامنه اپیدمیولوژی (Scope)
۲. معیار های سلامت و بیماری
۳. استراتژی های طراحی پژوهش های اپیدمیولوژیکی
۴. مطالعه علیت در بررسی های اپیدمیولوژیکی
 - روابط علیتی
 - مراحل تعیین علت و معلول
 - خطاهای رایج در پژوهش های علیی (سوء گیری، خطاهای نمونه گیری و عوامل مخدوش کننده و ...)
۵. مطالعات همگروهی
۶. مطالعه مورد و شاهدی
۷. کارآزمایی تصادفی با گروه کنترل (RCT)

کاربرد اپیدمیولوژی در عملکرد های بالینی

اندازه گیری ها (Measurements)

۱. اعتماد (دقت)
۲. تعیین منابع خطا در اندازه گیری
۳. توصیف روش های کاهش خطاهای اندازه گیری
۴. تشخیص های بالینی (Clinical diagnosis)
۵. حساسیت و ویژگی آزمون
۶. پیش بینی وقوع بیماری ها
۷. تعریف روش ها و تفسیر نتایج آزمون ها
۸. اهمیت اپیدمیولوژی در امور بالینی
۹. حالات طبیعی و غیر طبیعی (Normality and abnormality)
۱۰. اثربخشی مداخلات (درمانی و ...)
۱۱. پیش آگهی (Prognosis)
۱۲. تجربه بالینی
۱۳. وضعیت بیماری

عملکرد مبنی بر شواهد (Evidence based practice)

۱. نکات نظری

۲. نکات عملی

کاربرد اپیدمیولوژی در مسائل محیطی

۱. بررسی و شناخت بیماری ها

۲. بررسی تحقیقات محیطی

کاربرد اپیدمیولوژی در مراقبت های بهداشتی

۱. نیاز به مراقبت های بهداشتی

۲. ارزشیابی مراقبت های بهداشتی

۳. اندازه گیری و برآیند های مراقبت های بهداشتی

۴. ارزیابی روش های جدید

به کارگیری آمار زیستی در اپیدمیولوژی

ارزشیابی

دانشجویان با رعایت اصل دانشجو محوری، از طریق ارائه تکالیف محوله (به صورت مکتوب و شفاهی) و در صورت نیاز آزمون پایان ترم مورد ارزشیابی قرار می گیرند.

منابع

- 1-Vetter, Norman, Matthews, Ian. Epidemiology and Public Health Medicine. - Edinburgh: Churchill Livingstone, 1999.
- 2- Jekel, James, Katz, David, Elmore, Joann. Epidemiology, Biostatistics, and Preventive Medicine. 2nd ed. Philadelphia: W.B. Saunders, 2001.
- 3-Mausner, Judith, Kramer, Shira. Epidemiology: An Introductory Text. 2nd ed. - Philadelphia: W.B. Saunders, 1985.

کد درس: ۰۲

نام درس: اصول و فلسفه تعلیم و تربیت

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت اصول و فلسفه تعلیم و تربیت و کاربرد آن در آموزش پرستاری

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

فلسفه، تعلیم و تربیت، تعریف، اصول و مبانی فلسفه تعلیم و تربیت

بررسی مکاتب تعلیم و تربیت و تحلیل و مقایسه هر یک از آنها:

- ایده الیسم و تعلیم و تربیت

- رئالیسم و تعلیم و تربیت

- پراگماتیسم و تعلیم و تربیت

- اگزیستانسیالیسم و تعلیم و تربیت

بررسی، ارزش شناسی و فلسفه تحلیلی مکاتب یاد شده

بررسی و نقد نظریه های تربیتی معاصر:

- پایدار گرایی

- بنیان گرایی

- پیشرفت گرایی

- نظریه بازسازی

سئوال های نهایی در تعلیم و تربیت:

- طبیعت انسان

- تکامل انسان

- هدف ها در تعلیم و تربیت

ماهیت و ساخت تئوری در تعلیم و تربیت:

- تفاوت تئوری در دانش تعلیم و تربیت با تئوری در علوم دیگر

- رابطه تئوری تعلیم و تربیت با فلسفه تعلیم و تربیت

فلسفه و اصول تعلیم و تربیت اسلامی

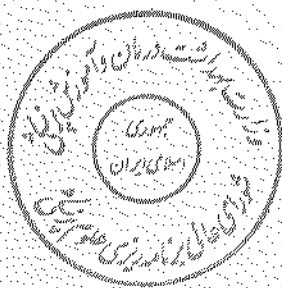
ارزشیابی

دانشجویان با رعایت اصل دانشجو محوری، از طریق ارائه تکالیف محوله (به صورت مکتوب و شفاهی) و در

صورت نیاز آزمون پایان ترم مورد ارزشیابی قرار می گیرند.

منابع

- کتب و مقالات معتبر و به روز مربوطه.

کد درس: ۰۳

نام درس: فلسفه، نظریه های پرستاری و نظریه پردازی

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری ۲ واحد، عملی ۱ واحد

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت فلسفه، اصول زیربنایی نظریه ها و روش های نظریه پردازی در پرستاری، روشهای تجزیه و تحلیل آنها و شناخت روش نقد و بررسی نظریه پردازی در پرستاری

سرفصل دروس

الف: نظری (۳۴ ساعت)

فلسفه پرستاری

- بررسی فلسفه های متداول در پرستاری
- ماهیت فلسفه پرستاری، فلسفه فرد و مراقبت
- دانش پرستاری و توسعه آن
- بررسی مقایسه ای فلسفه، مدل و نظریه در پرستاری
- فلسفه، قانون، اخلاق، قدرت، ارتباط و محدوده پرستاری
- نظریه های پرستاری
- مروری بر مدل های پنداشتی و تئوری های متداول پرستاری
- هدف نظریه های پرستاری
- توسعه نظریه و نظریه پردازی و مباحث مربوط به آن
- آزمون نظریه ها
- موارد ساخت و اصول مدل های پنداشتی و نظریه های پرستاری
- تجزیه و تحلیل مدل های پنداشتی
- نقد و بررسی مدل ها و تئوری های موجود در پرستاری (حداقل ۵ مدل و نظریه متداول مورد بحث قرار گیرد)
- بررسی و نقد روش های به کارگیری نظریه ها

ب: عملی (۳۴ ساعت)

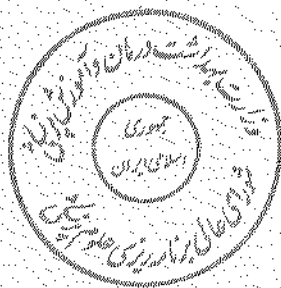
در قسمت عملی دانشجوی موظف است با تعیین شاخص های قابل قبول جهت تعیین یک مدل قابل استفاده، مدلی را انتخاب و با استفاده از منابع و راهنمایی اساتید، کاربرد و اجرای آن را در عرصه مورد ارزشیابی قرار دهد و پیشنهادات لازم را جهت به کارگیری مدل به صورت سمینار و مکتوب ارائه نماید.

ارزشیابی

دانشجویان با رعایت اصل دانشجوی محوری، از طریق ارائه تکالیف محوله (به صورت مکتوب و شفاهی) و در صورت نیاز آزمون پایان ترم مورد ارزشیابی قرار می گیرند.

منابع

- کتب و مقالات معتبر و به روز مربوطه

کد درس: ۰۴

نام درس: نظام های آموزش پرستاری در ایران و جهان

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: در پایان این درس دانشجو قادر خواهد بود با کاربرد و تلفیق علوم، برنامه های آموزش مقاطع پرستاری ایران و جهان را نقد، بررسی و مقایسه نماید و با توجه به نیاز جامعه و الگوهای ارزشیابی برنامه، برنامه آموزش پرستاری مناسب را برای ایران تهیه و تدوین نماید.

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

مروری بر اصول ارزشیابی برنامه

عوامل موثر بر برنامه آموزش پرستاری (فرهنگی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و...)

بررسی فلسفه، رسالت، دیدگاه و اهداف آموزش پرستاری در ایران با توجه به نیاز جامعه و نظام آموزش در

سطح کشور و مقایسه آن با نظام آموزشی در سطح جهان

نقد و بررسی نظام ها و برنامه های آموزش پرستاری در ایران و جهان در قالب برنامه ریزی استراتژیک

- بررسی و مقایسه نقش ها و وظایف پرستار در ایران و جهان

- بررسی و مقایسه محتوای دروس با مفاهیم بنیادی برنامه آموزش پرستاری در ایران و جهان

- بررسی و مقایسه سیستم های اعتبار گذاری و تأیید کننده برنامه آموزش پرستاری در ایران و جهان

- بررسی و مقایسه نحوه اجرا برنامه آموزش پرستاری در ایران و جهان

بررسی و مقایسه موسسات و جوامع علمی، حرفه ای در ایران و جهان و نقش آن در حمایت از تربیت و توسعه

نیروی انسانی پرستاری

دانشجو موظف است پس از نقد و مقایسه نظام های آموزش پرستاری در ایران و جهان یک برنامه آموزش

پرستاری در یکی از مقاطع پرستاری تدوین نماید.

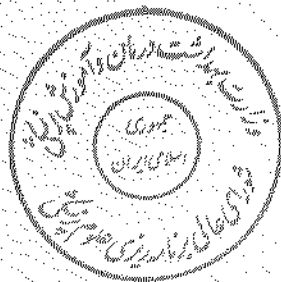
ارزشیابی

دانشجویان با رعایت اصل دانشجو محوری، از طریق ارائه تکالیف محوله (به صورت مکتوب و شفاهی) و در

صورت نیاز آزمون پایان ترم مورد ارزشیابی قرار می گیرند.

منابع

- کتب و مقالات معتبر و به روز مربوطه.

کد درس: ۵+

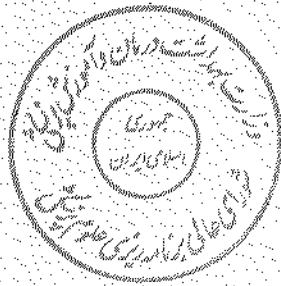
نام درس: روش شناسی تحقیقات در پرستاری

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: اپیدمیولوژی

هدف: شناخت پژوهش های کیفی و کمی متداول

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

مقدمه ای بر مباحث تحقیقات در نظام سلامت

پژوهش کمی

- اهمیت، فلسفه و دیدگاه پژوهش کمی

- تبیین روش های پژوهش کمی

- انواع تقسیمات پژوهش کمی (توصیفی - تحلیلی) و ویژگی های آن

• همبستگی (Correlational)

• مطالعه موردی (Case study)

• مورد شاهدی (Case-control)

• مقطعی (Cross-sectional)

• طولی (Longitudinal)

• تجربی (شبه، نیمه، تمام) (Experimental: quasi, semi, pure)

• کار آزمائی های کنترل شده تصادفی (RCT)

• کار آزمائی در عرصه (Field trial)

• هم گروهی (Cohort)

• فرا تحلیلی (Meta analysis)

• طرح های (Designs) مناسب برای انواع تحقیقات کمی

- روش های جمع آوری داده های کمی

- روایی و پایائی ابزار روش های نمونه گیری، انواع تورش

- جامعه و محیط پژوهش اخلاق در پژوهش

- تجزیه و تحلیل و جمع بندی (Aggregating) داده های کمی

پژوهش کیفی

- اهمیت، فلسفه و دیدگاه پژوهش

- خصوصیات تحقیقات کیفی، تعاریف، اجزاء تحقیقات کیفی

- تبیین روش های پژوهش

• پدیده شناسی (Phenomenology)

• قوم نگاری (Ethnography)

- تاریخی (Historical)
- نظریه پایه (Grounded theory)
- مطالعه موردی (Case study)
- تحقیق عملی (Action research)
- تحلیل محتوا (Content analysis)
- هرمنوتیک (Hermeneutics)

- نمونه گیری (انتخاب شرکت کنندگان)
- روش جمع آوری داده ها (مصاحبه فردی، گروهی، مشاهده و
- اعتبار و پایایی
- روند جمع بندی (Aggregating) و تحلیل داده ها

مثلث سازی (Triangulation)

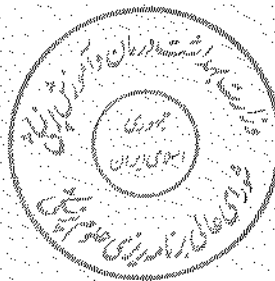
- انواع، مزایا و معایب و کاربرد
- دانشجو موظف است با نظرات استاد درس تعدادی مقاله و رساله که از روش های مختلف پژوهش استفاده کرده اند مورد بررسی قرار داده و با توجه به یافته های خود دلایل انتخاب روش در مقاله را مورد بررسی قرار دهد (از هر روش متداول یک مقاله یا رساله)

ارزشیابی

- دانشجویان با رعایت اصل دانشجو محوری، از طریق ارائه تکالیف محوله (به صورت مکتوب و شفاهی) و در صورت نیاز آزمون پایان ترم مورد ارزشیابی قرار می گیرند.

منابع

- کتب و مقالات معتبر و به روز مربوطه.

کد درس: ۰۶

نام درس: نقد پژوهش های کمی و کیفی در پرستاری

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت روش های نقد پژوهش های کمی و کیفی

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

روش های نقد در پژوهش های پرستاری

نقد پژوهش های کمی از نظر: وضوح مفاهیم و گام های پژوهش - مقایسه و تحلیل و ارزشیابی

موضوع و تعریف واژه ها

اهداف، سوال ها و فرضیه ها

جامعه پژوهش و نمونه گیری

ابزار، اعتبار و پایایی، تورش

جمع آوری داده ها

تجزیه و تحلیل داده ها و گسترش مفهوم

مزایا و محدودیت ها

ملاحظات اخلاقی

اصول نگارش

نقد پژوهش های کیفی از نظر: توصیف واضح (Descriptive vividness)، تناسب و دقت روش شناسی

(Methodological congruence/ rigor)، دقت تحلیلی (Analytical preciseness)، پیوند نظری

(Theoretical connectedness) و ارتباط داشتن (Relevance).

شناسایی پدیده مورد نظر

سوال اصلی پژوهش، اهداف، جامعه

نمونه و نمونه گیری (روند انتخاب شرکت کنندگان)

اعتبار و پایایی داده ها

جمع آوری داده ها

تجزیه و تحلیل داده ها و گسترش و ایجاد مفهوم و مفاهیم اصلی

مزایا و محدودیت ها

ملاحظات اخلاقی

نگارش یافته ها

دانشجو در طول دوره مقالات رساله های مربوط با حرفه را با استفاده از روش های مختلف مورد بررسی و نقد قرار داده به صورت بحث گروهی و مکتوب ارائه خواهد داد ضمناً طرح رساله خود را نیز ارائه خواهد نمود.

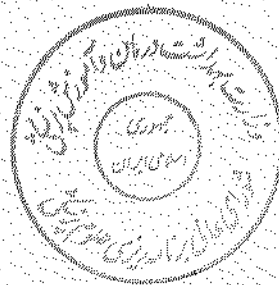

ارزشیابی

دانشجویان با رعایت اصل دانشجو محوری، از طریق ارائه تکالیف محوله (به صورت مکتوب و شفاهی) و در صورت نیاز آزمون پایان ترم مورد ارزشیابی قرار می گیرند.

منابع

کتب و مقالات معتبر و به روز مربوطه.

کد درس : ۰۷

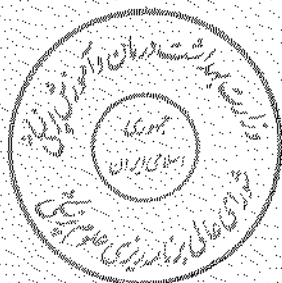
نام درس : آمار استنباطی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری - عملی

پیش نیاز: ندارد

هدف: کسب مهارت در به کارگیری روش های تجزیه و تحلیل آماری داده ها در پژوهش

سرفصل دروس

الف: ۱/۵ واحد نظری (۲۶ ساعت)

۱. کاربرد آنالیز آماری در پژوهش های دو گروهی جور شده شامل آزمون های:
 - مک نامار (McNemar)
 - ویلکاکسون (Wilcoxon)
 - t مرتب
۲. چگونگی کاربرد آنالیز آماری در پژوهش های سه گروهی و بیشتر جور شده، شامل آزمون های:
 - کوکرال P
 - فریدمن (Friedman)
 - آنالیز واریانس (Analysis of variance) برای تکرار و روش تعیین اختلافات، (روش شفه، Scheff's Procedure)
۳. چگونگی کاربرد آنالیز آماری در پژوهش های دو گروهی مستقل شامل آزمون های:
 - χ^2 (Fisher) و فیشر (Fisher)
 - من ویتنی (Mann-Whitney U)
 - t مستقل و F
۴. چگونگی کاربرد آنالیز آماری در پژوهش های سه گروهی و بیشتر مستقل شامل آزمون های:
 - مجذور کای (χ^2)
 - کروسکال والیس (Kruskal-Wallis)
 - آنالیز واریانس (ANOVA) یکطرفه و روش تعیین اختلافات (شفه)
 - روند
۵. کاربرد آنالیز آماری در پژوهش های همخوانی شامل:
 - آزمون اسپیرمن (Spearman)
 - آزمون پیرسون (Pearson)
 - رگرسیون خطی (Linear regression) و ...
 - نوع داده ها - فرضیه ها در انواع پژوهش
۶. کاربرد رگرسیون چند گانه خطی (Multiple regression analysis) در پژوهش های پزشکی
۷. کاربرد رگرسیون لوژیت (Logistic regression) در پژوهش های پزشکی
- آنالیز کوواریانس (Covariance analysis)

۸. کاربرد فاکتور آنالیز و روند استاندارد سازی شاخص های بهداشتی

۹. کاربرد روند نمونه گیری و عوامل موثر بر آن در انواع پژوهش کمی

ب: ۵/۰ واحد عملی (۱۷ ساعت)

عملی: دانشجو موظف است با نظارت اساتید تجزیه و تحلیل داده ها را با استفاده از نرم افزارها انجام دهد.

ارزشیابی

دانشجویان با رعایت اصل دانشجو محوری، از طریق ارائه تکالیف محوله (به صورت مکتوب و شفاهی) و در صورت نیاز آزمون پایان ترم مورد ارزشیابی قرار می گیرند.

منابع

کتاب و مقالات معتبر و به روز مربوطه.

نام درس: رویکرد های نوین تدریس

کد درس: ۰۸

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: کسب دانش و مهارت در به کارگیری روش های نوین تدریس

سرفصل دروس (۳۴ ساعت)

مکاتب روان شناسی پرورشی (شامل مکاتب تجربه گرایان- شناخت گرایان و یادگیری اجتماعی) و کاربرد

نظریه های آموزشی در تدریس

اصول روان شناسی یادگیری و انواع سبک های یادگیری

آموزش به روش سنتی

آموزش مهارت های اساسی تفکر

مهارت های تفکر انتقادی در آموزش پرستاری، شیوه های تدریس در روش تفکر انتقادی

نگرش تازه بر یادگیری و تدریس

- نظریه های یادگیری و تدریس

- روش های تدریس و استراتژی ها

- آموزش گروهی (Collaborative teaching)

- آموزش مبتنی بر شایستگی (Competency based education)

- آموزش مبتنی بر شواهد (Evidence based education)

- یادگیری تجربی (Experimental learning)

- یادگیری الکترونیک (Electronic learning)

- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (Problem based learning)

- یادگیری روشمند (System based learning)

- یادگیری عملکردی- عملی (Performance learning- Practice based learning)

تعیین پیمان ها (Learning contracts and contracts assignment)

- آموزش انعکاسی (Reflecting)

- آموزش الگو مداری (Role modeling)

- آموزش مبتنی بر خدمات (Service learning)

- آموزش وظیفه مداری (Task based learning)

- آموزش مجازی (Virtual learning)

- آموزش در گروه های کوچک

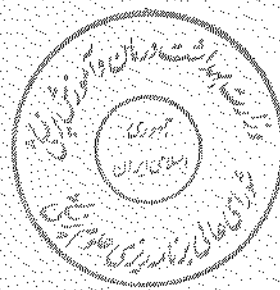
- آموزش بالینی در پرستاری و ویژگی های یک آموزش بالینی اثر بخش

- رایزنی (Mentoring)

- آموزش آموزه ای- آموزش مبتنی بر ارشدیت (Percepting (assessor, preceptors)

- انواع شبیه سازها و نحوه به کارگیری آن در آموزش

نقش پژوهش در آموزش

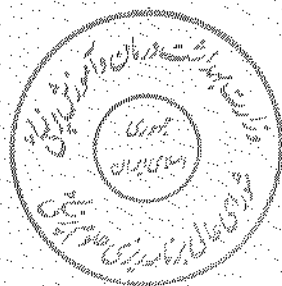

ارزشیابی

دانشجویان با رعایت اصل دانشجو محوری، از طریق ارائه تکالیف محوله (به صورت مکتوب و شفاهی) و در صورت نیاز آزمون پایان ترم مورد ارزشیابی قرار می گیرند.

منابع

کتاب و مقالات معتبر و به روز مربوطه.

کد درس : ۰۹

نام درس : مدیریت آموزشی

تعداد واحد: ۳ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت نظریه های مدیریت آموزشی و کاربرد آنها در سازمان های آموزشی

سرفصل دروس (۵۱ ساعت)

تاریخچه مدیریت آموزشی

مروری بر نظریه های مدیریت و تئوری سازمان و رفتار سازمانی

ویژگی های سازمان های آموزشی

نظام آموزشی، اهداف، ارتقاء آن و عوامل موثر بر طراحی یک نظام آموزشی

قلمرو و وظایف مدیریت آموزشی

نظریه های مدیریت آموزشی و مفهوم سه بعدی

رهبری آموزشی، اصول رهبری آموزشی

— نظریه های انگیزش

— نظریه های رهبری

— سبک های رهبری

برنامه ریزی و توسعه و راهبردی در سازمان های آموزشی

اصول مدیریت تغییر در آموزش

خلاقیت و نوآوری در مدیریت آموزشی

سازمان های یاد گیرنده

بهره وری نیروی انسانی و مدیریت آموزشی

نظارت و کنترل در مدیریت سازمان های آموزشی

ارزشیابی

دانشجویان با رعایت اصل دانشجو محور، از طریق ارائه تکالیف محوله (به صورت مکتوب و شفاهی) و در

صورت نیاز آزمون پایان ترم مورد ارزشیابی قرار می گیرند.

منابع

کتاب و مقالات معتبر و به روز مربوطه.

کد درس: ۱۰

نام درس: فناوری اطلاعات در پرستاری

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنائی دانشجویان با مفاهیم فناوری اطلاعات و کاربرد های آن در خدمات بهداشتی، درمانی و معرفی سیستم های اطلاعاتی در پرستاری و شبکه های ارتباطات دوربرد می باشد.

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

- مفاهیم و پایه های فن آوری اطلاعات

- انواع تکنولوژی و کاربردهای فناوری اطلاعات (Information Technology) IT در آموزش، بهداشت و درمان، صنعت و

- تئوری و مدل های تعامل انسان و کامپیوتر

- سیستم های اطلاعات در نظام عرضه خدمات بهداشتی درمانی

کد گذاری اطلاعات بهداشتی در سیستم های کامپیوتری

فن آوری زیست پزشکی

سیستم های اطلاعات بیمارستانی

آشنائی با بانک اطلاعاتی بیمارستان های ایران و سایر کشورها

بیمارستان های مجازی

کاربرد کامپیوتر در پرستاری

سیستم های اطلاعاتی پرستاری

مسائل قانونی و اخلاقی در سیستم های اطلاعاتی

- میانی اطلاعات دوربرد (Telecommunication)

- شبکه جهانی اینترنت و کاربردهای آن

- آموزش الکترونیکی (Electronic learning)

- فناوری اطلاعات در مهندسی مجدد سازمان ها (Electronic government)

- نقد بانک اطلاعاتی در ایران و سایر کشور ها (کار عملی دانشجویان در بیمارستان ها و ارتباط با

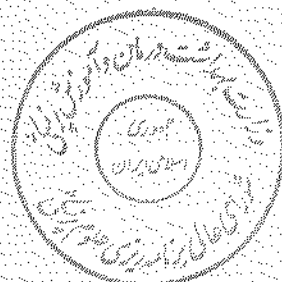
سیستمهای کامپیوتری)

ارزشیابی

دانشجویان با رعایت اصل دانشجو محوری، از طریق ارائه تکالیف محوله (به صورت مکتوب و شفاهی) و در صورت نیاز آزمون پایان ترم مورد ارزشیابی قرار می گیرند.

منابع

کتاب و مقالات معتبر و به روز مربوطه.

کد درس: ۱۱

نام درس: چالش های پرستاری

تعداد واحد: ۳ واحد

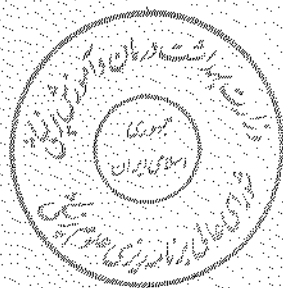
نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: شناخت دانشجو از چالش های پرستاری و بحث و تبادل نظر و ارائه راهکارهای مناسب

سرفصل دروس: (۵۱ ساعت)

- سیر تحولات و مقررات پرستاری ایران
- دورنمای آینده پرستاری در ایران (پرستاری در ایران)
- فرآیند حرفه ای شدن در پرستاری (Professionalization process)
- فرآیند اجتماعی شدن حرفه (Socialization process)
- فرآیند جهانی شدن حرفه (Globalization process)
- هویت پرستاری و هویت های حرفه ای (Professional identity)
- اخلاق پرستاری
- پرستاری مبتنی بر شواهد
- پرستاری و قانون
- فاصله آموزش و پژوهش و خدمات پرستاری
- جایگاه پرستاری در نظام عرصه خدمات بهداشتی، درمانی... در ایران و جهان
- پرستاری و سلامت جامعه
- ارتباطات حرفه ای در پرستاری
- پرستاری و فرآیند پرستاری
- تهدیدها، فرصت های حرفه ای در پرستاری
- پرستاری و بیماری های نوظهور
- نسخه نویسی در پرستاری (Nurse prescribing)
- پرستاری و اقتصاد بهداشت

ارزشیابی

دانشجویان با رعایت اصل دانشجو محوری، از طریق ارائه تکالیف محوله (به صورت مکتوب و شفاهی) و در صورت نیاز آزمون پایان ترم مورد ارزشیابی قرار می گیرند.

منابع:

- کتب و مقالات معتبر و به روز مربوطه و مراجع ذیربط.

کد درس: ۱۲

نام درس: آزمون سازی و ارزشیابی

تعداد واحد: ۲ واحد

نوع واحد: نظری

پیش نیاز: ندارد

هدف: آشنائی دانشجویان با اصول و مبانی آزمون سازی و ارزشیابی و کاربرد آنها در پرستاری

سرفصل دروس: (۳۴ ساعت)

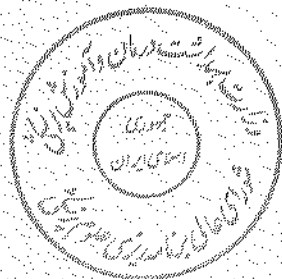
- سنجش و آزمون به عنوان مقدمه ای برای ارزشیابی
 - انواع سنجش از نظر ماهیت موضوع مورد اندازه گیری (با تاکید بر روش های کمی و کیفی)
 - ویژگی های یک آزمون خوب: روائی، پایائی، عینیت، کارآمدی، شاخص های دشواری
 - طراحی، تجزیه و تحلیل و تفسیر آزمون
- ارزشیابی
 - تاریخچه، مفاهیم و تعاریف ارزشیابی
 - اصول ارزشیابی
 - انواع ارزشیابی از نظر: ملاک سنجش، اهداف، توجه بر فرآیند و برآیند کمی یا کیفی
 - داده های مورد نیاز برای ارزشیابی
 - مدل های ارزشیابی
 - ابزارها و تکنیک های طراحی آن
 - ارزیابی درونی
 - ارزیابی برونی
 - ارزشیابی ارزشیابی ها (فرا ارزشیابی) (Meta evaluation)

ارزشیابی

دانشجویان با رعایت اصل دانشجوی محور، از طریق ارائه تکالیف محوله (به صورت مکتوب و شفاهی) و در صورت نیاز آزمون پایان ترم مورد ارزشیابی قرار می گیرند.

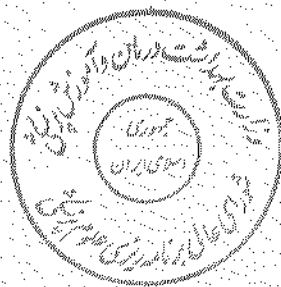
منابع

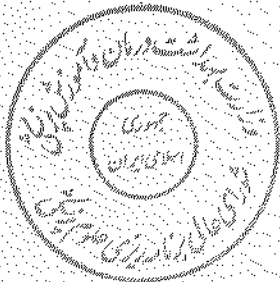
- کتب و مقالات معتبر و به روز مربوط

« فصل چهارم »

ارزشیابی برنامه

ارزشیابی برنامه:

ارزشیابی برنامه به دو صورت تراکمی و تکوینی صورت خواهد گرفت.

الف: ارزشیابی تراکمی:

برنامه آموزشی دکتری تخصصی (PhD) پرستاری براساس الگوی مبتنی بر هدف (Goal based) مورد ارزشیابی قرار خواهد گرفت.

اهداف ارزشیابی:

هدف کلی: بررسی و تعیین میزان دستیابی به اهداف کلی برنامه

اهداف ویژه: اهداف ویژه ارزشیابی براساس نقش ها تنظیم گردیده و شامل موارد زیر می باشند:

- ۱- تعیین نحوه عملکرد آموزشی دانش آموختگان دوره دکتری پرستاری
- ۲- تعیین نحوه عملکرد برنامه ریزی آموزشی دانش آموختگان دوره دکتری پرستاری
- ۳- تعیین نحوه عملکرد پژوهشی دانش آموختگان دوره دکتری پرستاری
- ۴- تعیین نحوه عملکرد حل مسئله و تصمیم گیری (مدیریتی) دانش آموختگان دوره دکتری پرستاری

نحوه انجام ارزشیابی برنامه

اجرای ارزشیابی به صورت ارزشیابی درونی و یا بیرونی انجام می شود و داده ها از طریق دانش آموختگان، مشتریان خارجی، کارگزاران، دانشجویان سال آخر، اساتید و مسئولین آموزشی گردآوری می شود.

مراحل ارزشیابی

مراحل ارزشیابی شامل: (۱) تصمیم گیری در مورد آنچه که قرار است ارزشیابی شود (توصیف برنامه ارزشیابی- مشخص کردن حیطه اطلاعات- تعیین مخاطبین و یا افراد ذینفع، الویت بندی موارد ارزشیابی)، (۲) طراحی برنامه ارزشیابی (تعیین اهداف، تدوین ابزار، تعیین معیار و شاخص، مشخص کردن روش ها و زمان ارزشیابی، تعیین منابع و محدودیت ها)، (۳) اجرای ارزشیابی، (۴) تحلیل و تفسیر داده ها و (۵) گزارش نتایج ارزشیابی و تصمیم گیری و ارائه پیشنهادات می باشد.

تواتر انجام ارزشیابی: ارزشیابی تراکمی هر ۵ سال یک بار صورت می گیرد.

شاخص های پیشنهادی برای ارزشیابی: شاخص های پیشنهادی براساس اهداف ویژه ارزشیابی برنامه دکتری تخصصی پرستاری ارائه شده، که عبارتند از:

۱. شاخص های عملکرد آموزشی

- میزان جذب دانش آموختگان در عرصه های آموزشی
- میزان تدریس مطلوب (بررسی نیاز، تهیه برنامه، اجرا و ارزشیابی) به دانشجو، همکار، مددجو و
- میزان رضایت مشتریان دریافت کننده آموزش

معیار ها

- ۹۰ درصد از دانش آموختگان در عرصه های آموزشی جذب شوند.
- ۸۰ درصد از دانش آموختگان توانایی تدریس مطلوب را داشته باشند
- ۸۰ درصد از مشتریان و یا افراد ذینفع از عملکرد آموزشی دانش آموختگان رضایت داشته باشند

۲. شاخص های عملکرد پژوهشی

- میزان پژوهش های انجام شده
- میزان پژوهش های انجام شده براساس نیاز جامعه
- میزان رشد تخصصی و حرفه ای از طریق انجام پژوهش، تالیفات و یا نشر کتب و مقاله، شرکت در مجامع علمی

معیار ها

- ۵۰ درصد دانش آموختگان مجری حداقل یک طرح پژوهشی مصوب در هر سال باشند.
- ۷۰ درصد پژوهش های انجام شده توسط دانش آموختگان براساس نیاز جامعه باشد.
- ۳۰ درصد از دانش آموختگان حداقل یک کتاب (تالیف یا ترجمه...) برای هر ۲ سال ارائه نمایند.
- ۹۰ درصد دانش آموختگان حداقل یک بار در سال در مجامع علمی خارجی و یا دو بار در سال در مجامع علمی داخلی شرکت نمایند.

۳. شاخص های عملکرد برنامه ریزی آموزشی

- میزان مشارکت دانش آموختگان در فعالیت های برنامه ریزی
- میزان مشارکت در امر برنامه ریزی در سطوح مختلف آموزش کلاسی، موسسه ای و یا کشوری.
- میزان همکاری در ارزشیابی برنامه های در حال اجرا و یا تدوین شده
- میزان همکاری در بازنگری برنامه های آموزشی
- میزان مشارکت در اصلاح برنامه ها

معیار ها

- ۸۰ درصد دانش آموختگان در ۵ سال آینده در امور برنامه ریزی مشارکت نمایند.
- ۱۰۰ درصد دانش آموختگان برنامه ریزی هایی در سطح کلاس انجام داده باشند.
- ۷۰ درصد دانش آموختگان برنامه ریزی هایی در سطوح موسسه ای انجام داده باشند.
- ۳۰ درصد دانش آموختگان در برنامه ریزی های کشوری مربوط به حرفه پرستاری مشارکت داشته باشند.
- ۸۰ درصد از دانش آموختگان بتوانند برنامه های در حال اجرا و یا تدوین شده را ارزشیابی نمایند.
- ۴۰ درصد دانش آموختگان براساس اصول بازنگری برنامه ها در امر بازنگری برنامه مشارکت نمایند.
- ۱۰۰ درصد دانش آموختگان برای اصلاح برنامه پیشنهادات لازم ارائه نمایند.

ب: ارزشیابی تکوینی

ارزشیابی تکوینی در هر نیمسال از طریق نظرسنجی از اساتید، مسئولین آموزشی و دانشجویان صورت می گیرد.